

Patakokban folyt

KÖNYVKRITIKA - LXVII. évfolyam, 23. szám, 2023. június 9.

► *Földényi F. László: A guillotine hosszú árnyéka. Párizsi életképek a 19. századból. Jelenkor Kiadó, Budapest, 2023, 344 oldal, 5299 Ft*

Földényi nem marad adós a téma széles spektrumú és árnyalt bemutatásával. Amióta van halálbüntetés, ellenzői is mindig akadtak. A XIX. század végén viszont már azt kifogásolták, hogy guillotine-nal a művelet túl gyors, ami lerövidíti ugyan az elítélt szenvedését, de csökkenti a bábéskodók hidegrázós élvezetét. A zuhanó bárd természetesen a forradalom idején „élte fénykorát”, és mintha az idővel versenyzett volna. Volt, hogy 22 (többnyire girondista) fej 13 perc alatt hullott a kosárba, de 28 perc alatt 50 fej tartotta rekordot. Panaszkodott az országos főhóhér, Sanson is, úgy érezte: csak egy csavar a gépezetben. Mások szerint a bírói ítélet túlságosan távol kerül az elítélttől, elmarad a társadalom és a bűnös megváltása (Baudelaire). Guillotin jogdíjat szeretett volna kapni eszköze után, de nem volt szerencséje: az illetékes hatóság emberieségre hivatkozva (!) elutasította.